

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Jany Jurečkové a Mgr. Andrey Veselé ve věci

žalobkyně

Jihočeská obalovna, spol. s r.o.,
se sídlem č.p. 76, 370 01 Planá,
zastoupena JUDr. Martinem Bohuslavem, advokátem
se sídlem Deloitte Legal s.r.o., Italská 2581/67, Praha 2,

proti
žalovanému

Ministerstvo průmyslu a obchodu,
se sídlem Na Františku 32, 110 15 Praha 1,
zastoupen JUDr. Tomášem Hlaváčkem, advokátem
se sídlem Kořenského 1107/15, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. června 2023, č. j. MPO 62091/2023

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení usnesení žalovaného ze dne 15. 6. 2023, č.j. MPO 62091/2023, kterým bylo zastaveno řízení o žádosti o dotaci podané v rámci Výzvy 1 z Programu podpory na zvýšené náklady na zemní plyn a elektřinu v důsledku mimořádně prudkého růstu jejich cen.
2. Důvodem pro zastavení řízení bylo konstatování žalovaného, že žalobkyně jako žadatel neodpovídá okruhu oprávněných žadatelů o dotaci uvedeném ve Výzvě 1 z Programu podpory na zvýšené náklady na zemní plyn a elektřinu v důsledku mimořádně prudkého růstu jejich cen, což je podle § 14j odst. 4) písm. b) zákona 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění, důvod pro zastavení řízení.

II.

Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

3. Žalobkyně v žalobě uvedla, že předmětem sporu mezi ní a žalovaným je posouzení právní otázky, zda žalobkyně nenaplnuje vylučující podmínku uvedenou v čl. 5.4. výzvy.
4. Podle této normy *„Oprávněný žadatel nesmí být subjektem figurujícím na sankčních seznamech Evropské unie vedených v souvislosti s protiprávní činností Ruské federace a Běloruské republiky vůči Ukrajině. Z okruhu oprávněných žadatelů se vylučují všechny fyzické a právnické osoby zahrnuté na sankčních seznamech, vč. osob právnických, které jsou vlastněny, spoluvlastněny, ovládány, nebo jejichž skutečný majitel, či spolumajitel je zahrnut na sankčních seznamech Evropské unie, bez ohledu na výši jejich majetkového podílu.“*
5. Mezi žalobkyní a žalovaným není sporu o tom, že žalobkyně nefiguruje na sankčních seznamech Evropské unie („EU“), žalovaný však v napadeném rozhodnutí tvrdí, že mezi skutečné majitele žalobkyně patří i pan O. V. D., který na sankčních seznamech figuruje. Proto podle žalovaného tak žalobkyně nesplňuje podmínku čl. 5.4. výzvy a nelze na ni nahlížet jako na oprávněného žadatele o dotaci.
6. Žalobkyně naproti tomu tvrdí, že:
 - a) pan O. D. není skutečným majitelem žalobkyně ve smyslu zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, ve znění pozdějších předpisů, na který se čl. 5.4. výzvy odkazuje; a
 - b) na žalobkyni se nevztahuje ani žádná z dalších vylučujících podmínek uvedených v čl. 5.4. výzvy; a
 - c) Finanční analytický úřad jakožto orgán kompetentní k provádění mezinárodních sankcí závazných v České republice, konstatoval, že se na společnosti v rámci skupiny STRABAG (včetně žalobkyně) mezinárodní sankce neuplatňují.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

7. V návaznosti na to žalobkyně předložila výklad čl. 5.4 výzvy s tím, že tato norma vylučuje některé osoby z možnosti žádat o dotaci, a to tak, že ve své druhé větě jasně definuje okruh osob, jejichž vztah k žadateli o dotaci je nutné posuzovat. Teprve spadá-li určitá fyzická nebo právnická osoba do takto vymezeného okruhu osob, uplatní se pravidlo, podle kterého se nebere ohled na výši majetkového podílu těchto osob na žadateli o dotaci a posuzuje se, zda takto definovaná osoba je či není uvedena na sankčních seznamech EU.
8. Omezení způsobilosti žadatelů o dotaci dle věty druhé čl. 5.4 výzvy se tedy posuzuje ve dvou krocích: a) v prvním kroku je nutné vymezit okruh osob, které ve vztahu k žadateli spadají do okruhu v této větě uvedených právnických či fyzických osoby (skutečný majitel); b) teprve u právnických či fyzických osob vymezených v prvním kroku se uplatní pravidlo, dle kterého se nezohledňuje výše podílu této právnické či fyzické osoby se vztahem k žadateli o dotaci a posuzuje se jejich uvedení na sankčních seznamech EU.
9. Jelikož v rozporu s tvrzením žalovaného pan O. D. není a ani ke dni podání žádosti o dotaci nebyl skutečným majitelem žalobkyně, není nutné přistupovat k druhé části testu dle čl. 5.4 výzvy.
10. Podstatné ve věci je totiž to, že pojem skutečný majitel použitý v čl. 5.4 výzvy má jasně zákonem definovaný význam, na který se ostatně odkazuje i žalovaný v napadeném rozhodnutí. Podle ust. § 2 písm. c) zákona o evidenci skutečných majitelů se skutečným majitelem rozumí „každá fyzická osoba, která v konečném důsledku vlastní nebo kontroluje právnickou osobu nebo právní uspořádání“. Definice skutečného majitele dále pokračuje v § 4 odst. 1 citovaného zákona, podle kterého: *„Korporaci v konečném důsledku vlastní nebo kontroluje každá fyzická osoba, která přímo nebo nepřímo prostřednictvím jiné osoby nebo právního uspořádání*
a) má podíl v korporaci nebo podíl na hlasovacích právech větší než 25 %,
b) má právo na podíl na zisku, jiných vlastních zdrojích nebo likvidačním zůstatku větší než 25 %,
c) uplatňuje rozhodující vliv v korporaci nebo korporacích, které mají v dané korporaci samostatně nebo společně podíl větší než 25 %, nebo
d) uplatňuje rozhodující vliv v korporaci jinými prostředky.“
11. Podle žalobkyně pan O. D. ve vztahu k ní nenaplnuje ani jednu z výše uvedených definic skutečného majitele.
12. Dále žalobkyně uvedla, že O. D. nemá, a to ani nepřímo, na žalobkyni podíl větší než 25 %, ani nemá takový podíl na hlasovacích právech na žalobkyni, a není tedy jejím skutečným majitelem dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci skutečných majitelů.
13. Jak totiž v napadeném rozhodnutí popisuje sám žalovaný, žalobkyně je vlastněna z 50 % společností STRABAG Asfalt s.r.o. Ze zbývajících 50 % je žalobkyně vlastněna společností VINCI Construction CS a.s. Pan D. tedy nevlastní žádný přímý podíl v žalobkyni.
14. Pokud jde o jeho podíl nepřímý, je nutné postupovat podle ust. s § 4 odst. 6 zákona o evidenci skutečných majitelů, který stanoví, že *„pro účely výpočtu výše nepřímého podílu v korporaci se v případě: a) řetězení podílů, které mají navázané osoby nebo právní uspořádání, násobí, a b) větvení součiny podílů z jednotlivých řetězení sčítají.“*
15. Konkrétně pro strukturu popsanou v napadeném rozhodnutí platí následující výpočet:

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

50 % (podíl STRABAG Asfalt s.r.o. na žalobkyni) x 100 % (podíl společnosti Bau Holding Beteiligungs GmbH na společnosti STRABAG Asfalt s.r.o) x 100 % (podíl společnosti STRABAG SE na společnosti Bau Holding Beteiligungs GmbH včetně zprostředkovaného podílu přes společnost STRABAG AG) x 27,78 % (podíl společnosti MKAO „Rasperia Trading Ltd.“ na společnosti STRABAG SE) x méně než 50 % (nepřímý podíl pana D. na společnosti MKAO „Rasperia Trading Ltd.“ menší než 50 %).

Odtud platí, že $50 \% \times 100 \% \times 100 \% \times 27,78 \% \times \text{méně než } 50\% = \text{méně než } 7 \%$.

16. Podle žalobkyně tedy nepřímý podíl a zároveň zmrazený podíl pana D. na žalobkyni je menší než 7 %, tudíž nepřekračuje hranici 25 %. Proto O. D. nebyl a není ani nepřímým skutečným majitelem žalobkyně dle tohoto zákonného ustanovení.
17. Žalobkyně dále uvedla, že si je vědoma existence dovětku v čl. 5.4 výzvy, na který žalovaný v napadeném rozhodnutí poukazuje a podle něhož se k velikosti podílu osob zahrnutých na sankčních seznamech EU nepřihlíží.
18. Zastává však názor, že tento dovětek lze aplikovat teprve poté, co je vymezen okruh osob, jejichž vztah k žadateli o dotaci se posuzuje. Toho si ostatně všímá i sám žalovaný, jenž připouští, že je nutné nejprve zkoumat, kdo je skutečný majitel žalobkyně ve smyslu zákonné definice (kterou pan O. D. nenaplní), a pak teprve lze vést úvahy o velikosti podílu skutečného majitele. Opačný postup by vedl ke změně zákonné definice skutečného majitele (u nějž je velikost podílu rozhodující), aniž by z čl. 5.4 výzvy jakkoli vyplývalo, že by to bylo jeho účelem.
19. Dále žalobkyně poukázala na zmrazení spoluvlastnického podílu O. D., a to jeho uvedením v příloze I přímo použitelného Nařízení Rady (EU) č. 269/2014 ze dne 17. března 2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny („Nařízení č. 269/2014“). Tím totiž došlo také ke zmrazení majetkové účasti společnosti MKAO „Rasperia Trading Ltd.“ na skupině STRABAG, a tudíž k přetržení řetězce ve struktuře skupiny na úrovni účasti společnosti MKAO „Rasperia Trading Ltd.“ ve společnosti STRABAG SE, která je prvním článkem struktury skupiny STRABAG, jehož se zmrazení bezprostředně týká.
20. Na O. D. je tedy nutné nahlížet jako kdyby nedržel a nevlastnil (přímo ani nepřímo) žádnou majetkovou účast ve společnosti STRABAG SE a ani v žádných jiných společnostech skupiny STRABAG včetně společnosti STRABAG Asfalt s.r.o.
21. Další námitka spočívá ve tvrzení, že O. D. nemá ani žádný podíl na hlasovacích právech na žalobkyni ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci skutečných majitelů (žalovaný tuto skutečnost ostatně ani nezpochybňuje). Neexistuje totiž žádný právní titul, na jehož základě by O. D. měl podíl na hlasovacích právech mít. I kdyby však takový podíl existoval, v důsledku zmrazení by tak či tak nemohl být vykonáván (viz čl. 2 odst. 1 Nařízení č. 269/2014).
22. Pro úplnost žalobkyně též uvedla, že O. D. není jejím skutečným majitelem ani dle § 4 odst. 1 písm. b) zákona o evidenci skutečných majitelů, tedy na základě případného práva na podíl na zisku, jiných vlastních zdrojích nebo likvidačním zůstatku, překračujícím 25 %. O. D. takový podíl nemá, ostatně nikdy nebylo zpochybněno, že by mu takové právo na podíl z jakéhokoli právního titulu plynulo.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

23. Navíc v souvislosti s výše uvedeným zmrazením došlo též ke zmrazení majetkové účasti společnosti MKAO „Rasperia Trading Ltd.“ na skupině STRABAG. Tím došlo k přetržení řetězce ve struktuře skupiny na úrovni majetkové účasti společnosti MKAO „Rasperia Trading Ltd.“ ve společnosti STRABAG SE, která je prvním článkem vlastnické struktury skupiny STRABAG a tím spíše nemůže mít O. D. právo na podíl na zisku, jiných vlastních zdrojích či na likvidačním zůstatku na žalobkyni, resp. takové právo by nemohlo být vykonáváno.
24. K záležitosti rozhodujícího vlivu podle ust. § 4 odst. 1 písm. c) a d) zákona o evidenci skutečných majitelů, pan O. D. neuplatňuje rozhodující vliv na žalobkyni a není tedy sporu, že není skutečným majitelem žalobkyně ani na základě tohoto ustanovení.
25. Opět je totiž nutno zdůraznit, že s ohledem na zmrazení veškerých finančních prostředků a hospodářských zdrojů, které O. D. vlastní, drží či ovládá, a s tím spojené zmrazení veškerých akcií společnosti MKAO „Rasperia Trading Ltd.“ ve společnosti STRABAG SE – a tedy zmrazení veškerých práv s nimi spojených, včetně práv hlasovacích - tak O. D. nemůže vykonávat a nevykonává prostřednictvím společnosti MKAO „Rasperia Trading Limited“ ve společnosti STRABAG SE a ani v žádné jiné společnosti skupiny STRABAG včetně společnosti STRABAG Asfalt s.r.o., která je s podílem 50 % společníkem žalobkyně, žádný vliv. Tím spíše pak nemůže mít a nemá vliv na žalobkyni.
26. Pro úplnost žalobkyně uvedla, že v roce 2007 byla mezi hlavními akcionáři společnosti STRABAG SE uzavřena syndikátní smlouva, která založila vztah společného ovládání vůči společnosti STRABAG SE, mimo jiné (tj. společně s dalšími subjekty) za účasti O. D. 3.26. Vzhledem k tomu, že jeden z hlavních akcionářů tuto syndikátní smlouvu v roce 2022 vypověděl, ta v důsledku toho zanikla k 31. prosinci 2022. Dne 18. srpna 2022 pak došlo k uzavření nové syndikátní smlouvy mezi hlavními akcionáři zakládající vztah společného ovládání vůči společnosti STRABAG SE, tentokrát již však bez účasti společnosti MKAO „Rasperia Trading Ltd.“, tedy i bez účasti pana D.
27. Žalobkyně dále uvedla, že kromě výše uvedeného namítá i to, že pan D k ní nemá ani žádný jiný vztah, který by mohl způsobit žalobkyni jakožto žadatele o dotaci na základě čl. 5.4. výzvy vyloučit. Těmito vztahy jsou v souladu s čl. 5.4. výzvy konkrétně vlastnění, eventuálně spoluvlastnění, a vztah ovládání.
28. Ve vztahu k otázce vlastnění a spoluvlastnění žalobkyně uvedla, že v současné době není vlastněna ani spoluvlastněna panem D., jelikož nenaplnuje žádnou z evropských ani českých právních definic vlastnictví přicházejících v úvahu. Konkrétně platí, že O. D. a) nesplňuje definici vlastnění uvedenou v přímo aplikovatelných evropských nařízeních, a b) nesplňuje ani definici vlastnění dle tuzemské právní úpravy (konkrétně dle zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), v platném znění.
29. K záležitosti svého ovládání žalobkyně uvedla, že podle aplikovatelné evropské sankční legislativy, kterou čl. 5.4. výzvy primárně provádí, žalobkyně není subjektem ovládaným panem D. a stejně tak žalobkyni O. D. neovládá ani podle českých právních předpisů
30. Jak již bylo opakovaně uvedeno, výzva vychází z krizového rámce, a její podmínky je tedy nezbytné vykládat primárně v kontextu krizového rámce. I pojem ovládání je nutno chápat ve smyslu evropské sankční legislativy, podle které mají být sankcemi postihnuty

nejen osoby přímo na sankčních seznamech uvedené, ale rovněž subjekty takovými osobami ovládané (čl. 2 Nařízení č. 269/2014).

31. Co se rozumí ovládáním, to vymezuje Nařízení č. 2580/2001, přičemž tam uvedenou (ani jinou) definici ovládání však O. D. vůči žalobkyni nenaplnuje, a to nejpozději ode dne svého zařazení sankčních seznamů EU, neboť v důsledku zmrazení veškerých akcí společnosti MKAO „Rasperia Trading Limited“ ve společnosti STRABAG SE pan O. D. nemůže vykonávat a nevykonává prostřednictvím společnosti MKAO „Rasperia Trading Limited“ ve společnosti STRABAG SE žádný vliv, a tím spíše pak neovládá a nemůže ovládat žalobkyni.
32. Totéž platí i vzhledem k české právní úpravě, jelikož O. D. nemá žádný, natož pak rozhodující vliv ve smyslu § 74 a násl. zákona o obchodních korporacích, a je vyloučeno, aby byl považován za ovládající osobu ve vztahu k žalobkyni coby osobě ovládané.
33. Závěrem pak žalobkyně uvedla, že agenda provádění mezinárodních sankcí závazných v České republice je přitom od 1. ledna 2017 v kompetenci Finančního analytického úřadu. Ten je pak jako orgán příslušný podle čl. 16 Nařízení č. 269/2014, čl. 9 nařízení Rady (EU) č. 833/2014 ze dne 31. července 2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem Ruska destabilizujícím situaci na Ukrajině a v souladu s § 12 odst. 1 písm. h) zákona č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí, oprávněn posuzovat a rozhodovat, zda se na určitý majetek vztahují mezinárodní sankce.
34. Ze sdělení tohoto úřadu ze dne 8. srpna 2022, č. j. FAU-101036/2022/031, přitom plyne, že zmiňované sankce na žalobkyni a její majetek – i přes evropské sankce uvalené na pana D. – nedopadají. Naopak, ve sdělení se explicitně uvádí, že českým společností koncernu STRABAG lze zpřístupňovat jakékoli finanční prostředky i hospodářské zdroje (tj. včetně poskytování veřejné podpory), a že *“zpřístupnění finančních prostředků nebo hospodářských zdrojů některé z koncernových společností není jejich ani nepřímým zpřístupněním panu D. nebo v jeho prospěch ve smyslu čl. 2 odst. 2 nařízení (EU) č. 269/2014. Proto se vůči koncernovým společnostem neuplatňují mezinárodní sankce podle tohoto ustanovení”*. Tím spíše není porušením evropských sankcí zpřístupnění těchto zdrojů žalobkyni.
35. Žalobkyně v této souvislosti poukazuje na skutečnost, že Finanční analytický úřad jako orgán kompetentní k provádění mezinárodních sankčních předpisů a rozhodování o jejich aplikaci, deklaroval, že se vůči žalobkyni a jejímu majetku sankce neuplatní. Není tedy důvod, aby žalovaný učinil rozhodnutí o zastavení řízení o žádosti o dotaci, kterým žalobkyni neumožnil se o dotaci ucházet a v konečném důsledku tak uplatnil sankci podle čl. 2 odst. 2 Nařízení č. 269/2014.
36. Je nepřipustné, aby tatáž skutečnost, tj. že O. D. je subjektem figurujícím na sankčních seznamech EU, byla posuzována odlišně, kdy podle Finančního analytického úřadu je navzdory této skutečnosti čerpání dotací společnostmi koncernu STRABAG obecně přípustné a dle žalovaného je tato skutečnost v konkrétním případě důvodem pro zastavení řízení o žádosti o dotaci.
37. Žalobkyně proto uzavřela s tím, že podmínky pro její vyřazení z okruhu oprávněných žadatelů a zastavení řízení o žádosti o dotaci nebyly žalobkyně splněny, v důsledku čehož je napadené rozhodnutí nezákonné. Proto navrhla, aby soud rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 15. června 2023, č. j. MPO 62091/2023, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

38. Žalovaný ve vyjádření k žalobě označil argumenty žalobkyně obsažené v žalobě za zcela liché. Podíl pana D. je doposud pouze „zmrazen“, což je stav přechodný či dočasný, jež bude trvat pouze po dobu, kdy bude pan D. figurovat na sankčních seznamech. Zmrazením podílu pana D. tak nedošlo k tvrzenému „přetržení řetězce“ ve vlastnické struktuře žalobkyně. To ostatně vyplývá i z čl. 1 písm. e) a písm. f) Nařízení Rady č. 269/2014, na které se žalobkyně odvolává. „Zmrazením“ vztahy k těmto zdrojům a prostředkům nezanikají. O. D. je tak prostřednictvím majetkové účasti ve společnosti MKAO jedním z vlastníků žalobce.
39. Úvahy žalobkyně k výkladu pojmů „vlastnění“ a „spoluvlastnění“ pokládá žalovaný za účelové. Pan D. vlastní podíl ve společnosti STRABAG, a tedy přes několik navzájem se vlastnících společností i podíl v žadateli (žalobkyni). Zda se to nazve nepřímým, nebo zprostředkovaným vlastnictvím, je pak podružné.
40. K argumentaci žalobkyně poukazem na vymezení pojmu „vlastnění“ podle Nařízení Rady (ES) č. 2580/2001 žalovaný uvedl, že nemá k daně věci žádný vztah. Nařízení č. 269/2014 se na Nařízení č. 2580/2001 nijak neodvolává, a proto nelze dovozovat, že si pojem „vlastnění“ z Nařízení č. 2580/2001 vypůjčuje. Kromě toho Nařízení č. 2580/2001 si tento pojem výslovně definuje jen pro účely tohoto nařízení, a nelze jej tedy vztahovat i na Nařízení č. 269/2014.
41. Žalovaný nesouhlasí s názorem žalobkyně, že napadeným rozhodnutím došlo k jejímu nezákonnému vyřazení z procesu posouzení nároku na poskytnutí dotace a nepřímou tak k zásahu do majetkových práv žalobkyně. Na poskytnutí dotace totiž není v souladu s ust. § 14 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a rovněž v souladu s bodem 8.12 Výzvy, právní nárok. Je tak přímo na poskytovateli dotace, jaká kritéria pro žadatele o dotaci stanoví. V posuzovaném případě bylo eliminačním kritériem právě vlastnictví, resp. spoluvlastnictví žalobkyně osobou figurující na sankčních seznamech Evropské unie. Žalovaný přitom zcela jasně uvedl, že není relevantní výše jejich majetkového podílu a není tak uplatnitelná ani argumentace žalobce podle zákona o evidenci skutečných majitelů a v něm uvedených procentuálních podílech.
42. Žalovaný proto navrhl, aby byla žaloba v plném rozsahu zamítnuta.
43. Žalobkyně podáním ze dne 1. 10. 2024 doplnila svou žalobu v tom směru, že setrvala na svém výkladu čl. 5.4. Výzvy 1 z Programu podpory na zvýšené náklady na zemní plyn a elektřinu v důsledku mimořádně prudkého růstu jejich cen, jmenovitě s tím, že odmítla žalovaným použitý výklad dovětky „bez ohledu na výši jejich majetkového podílu“ z důvodu jeho účelovosti. Setrvala na tom, že čl. 5.4 výzvy je nutné vykládat tak, že nejprve je nutné určit, kdo je ve vztahu k žadateli jeho vlastníkem, spoluvlastníkem, ovládající osobu, skutečným majitelem atd., a to dle zákonných definic těchto pojmů, a teprve poté, co je tento okruh fyzických osob určen, se posuzuje, zda některá z nich není vedena na unijních sankčních seznamech. Pokud fyzická osoba uvedená v čl. 5.4 výzvy není definována majetkovým podílem, dovětek „bez ohledu na výši jejich majetkového podílu“ se logicky neuplatní. Pokud tedy O. D. není skutečným majitelem žalobkyně dle zákonné definice zákona o evidenci skutečných majitelů, nelze vůbec k aplikaci dovětky přistoupit (skutečný majitel je definován i jinak než přes majetkový podíl) a podíl pana D. na žalobkyni není důvodem pro to, aby jí nebyla přiznána dotace.

44. Dále se žalobkyně vyjádřila k rozsudkům Městského soudu v Praze ze dne ze dne 16. května 2024, č. j. 11 A 115/2023–56 a ze dne ze dne 15. srpna 2024, č. j. 6 A 118/2023–56, s tím, že jsou nezákonné z procesních důvodů a tedy neaplikovatelné. Městský soud v nich překročil meze své kasační pravomoci: žalovaný zastavil řízení o žádosti společnosti STRABAG Asfalt s.r.o., resp. Brněnská obalovna, s.r.o., z jediného důvodu, tedy pan O. D. údajně má být skutečným majitelem společnosti STRABAG Asfalt s.r.o. Městský soud v Praze nicméně žaloby společnosti STRABAG Asfalt s.r.o., resp. Brněnská obalovna, s.r.o., zamítl z jiného důvodu – nezabýval se vůbec posouzením otázky, zda pan D. je skutečným majitelem společnosti obou společností či nikoliv, ale sám zcela nově vyložil definici pojmu skutečný spolumajitel, přičemž však ignoroval definice obsažené v zákoně o evidenci skutečných majitelů.
45. Při jednání soudu dne 2. října 2024 setrvali účastníci na svých skutkových i právních stanoviscích. Zástupce žalobkyně navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil. Zástupkyně žalovaného navrhla zamítnutí žaloby.

III.

Posouzení žaloby

46. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 soudního řádu správního), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. Jiné vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, soud neshledal.
47. Žaloba není důvodná.
48. Z obsahu správního spisu je zřejmé, že žalobkyně podala u žalovaného Žádost Programu podpory na zvýšené náklady na zemní plyn a elektřinu, kterou žádala o dotaci ve výši 641 885,17 Kč. V žádosti žalobkyně mimo jiné uvedla, že osobou s podílem 50% v ní je společnost STRABAG Asfalt s.r.o., IČO 25186183, se sídlem Soběslav, Soběslav II, Na Švadlačkách 478, 39201.
49. Ve spise je založen materiál s názvem „VÝZVA 1 z Programu podpory na zvýšené náklady na zemní plyn a elektřinu v důsledku mimořádně prudkého růstu jejich cen; Konsolidovaná verze k 12. 12. 2022“, jenž obsahuje článek 5.4 s tímto textem:
- „5.4. Oprávněný žadatel nesmí být subjektem figurujícím na sankčních seznamech Evropské unie vedených v souvislosti s protiprávní činností Ruské federace a Běloruské republiky vůči Ukrajině. Z okruhu oprávněných žadatelů se vylučují všechny fyzické a právnické osoby zahrnuté na sankčních seznamech, vč. osob právnických, které jsou vlastněny, spoluvlastněny, ovládány, nebo jejichž skutečný majitel, či spolumajitel je zahrnut na sankčních seznamech Evropské unie, bez ohledu na výši jejich majetkového podílu.“*
50. Dne 15. 6. 2023 vydal žalovaný usnesení č. j. MPO 62091/2023, kterým v souladu s § 14j odst. 4 písm. b) rozpočtových pravidel a v souladu s příslušnými ust. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, rozhodl o zastavení řízení o vedené žádosti žalobkyně o dotaci podané v rámci Výzvy 1 z Programu podpory na zvýšené náklady na zemní plyn a elektřinu v důsledku mimořádně prudkého růstu jejich cen.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

51. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že „...žadatel neodpovídá okruhu oprávněných žadatelů o dotaci uvedeném ve Výzvě 1 z Programu podpory na zvýšené náklady na zemní plyn a elektřinu v důsledku mimořádně prudkého růstu jejich cen. [...] V čl. 5.1 a) Výzvy je uvedeno, že oprávněným žadatelem je žadatel, který je fyzickou, nebo právnickou osobou, podnikající na základě živnostenského oprávnění, nebo obdobným způsobem. Dále, dle čl. 5.4. nesmí být oprávněný žadatel subjektem figurujícím na sankčních seznamech Evropské unie vedených v souvislosti s protiprávní činností Ruské federace a Běloruské republiky vůči Ukrajině. Z okruhu oprávněných žadatelů jsou tedy vyřazeny fyzické a právnické osoby figurující na sankčních seznamech, včetně těch právnických osob, které jsou vlastněny, spoluvlastněny, ovládány, či jejichž skutečný majitel či spolumajitel figuruje na výše uvedených sankčních seznamech, bez ohledu na velikost majetkového podílu takové osoby.

52. Dále žalovaný uvedl, že:

„Jak bylo Ministerstvem průmyslu a obchodu jako poskytovatelem dotace při zkoumání majetkové struktury žadatele zjištěno, mezi skutečné majitele žadatele patří i pan O. V. D., nar. 2. 1. 1968, který byl zařazen na sankční seznam v rámci Přílohy I k nařízení Rady (EU) č. 269/2014 ze dne 17. března 2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny, pod číslem 929, a to dne 8.4.2022.

Žadatel je totiž vlastněn z 50 % společností STRABAG Asfalt s.r.o., která je ze 100 % vlastněna rakouskou společností Bau Holding Beteiligungs GmbH. Společnost Bau Holding Beteiligungs GmbH je pak ze 100 % vlastněna společností STRABAG SE (ze 65 % přímo, z dalších 35 % zprostředkovaně přes německou společnost STRABAG AG, jež je ze 100 % vlastněna společností STRABAG SE).

Mezi skutečné majitele společnosti STRABAG SE se přitom řadí i pan O. V. D., přes akcionáře společnosti STRABAG SE, společnost MKAO „Rasperia Trading Ltd.“, která v mateřské společnosti drží podíl 27,78 %.

Pan D. není jediným skutečným majitelem žadatele, nicméně s ohledem na skutečnost, že dle znění Výzvy není důležitá výše majetkového podílu osoby zařazené na sankční seznam, žadatel nesplňuje podmínku čl. 5.4. Výzvy a nelze na něj nahlížet jako na oprávněného žadatele.“

53. Městský soud v Praze konstatoval, že mezi účastníky není sporu o tom, že pan O. V. D. je osobou zařazenou na sankční seznam v rámci Přílohy I k nařízení Rady (EU) č. 269/2014 ze dne 17. března 2014 o omezujících opatřeních vzhledem k činnostem narušujícím nebo ohrožujícím územní celistvost, svrchovanost a nezávislost Ukrajiny.

54. Rovněž tak není sporné, že pan O. V. D. má podíl v obchodní korporaci MKAO „Rasperia Trading Ltd.“. Tato korporace se vlastnický podíl na společnosti STRABAG SE, ta se pak podílí na společnosti Bau Holding Beteiligungs GmbH, jež se podílí na společnosti STRABAG Asfalt s.r.o., která konečně se podílí 50% na společnosti Jihočeská obalovna, s.r.o., tedy na žalobkyni.

55. Žalobkyně a žalovaný se pak zásadně rozcházejí v právním hodnocení těchto skutečností, jmenovitě v tom, zda pan O. D. je - alespoň nepřímo - vlastníkem či spoluvlastníkem žalobkyně.

56. Podstatou sporu je to, zda při určování existence tohoto (spolu)vlastnictví je nutno nejprve zjistit, zda pan O. D. splňuje kritéria stanovená v normách zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, ve znění pozdějších předpisů, a teprve potom aplikovat

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

pravidlo podle článku 5.4 výzvy, podle něhož není podstatná velikost (spolu)vlastnického podílu, anebo zda toto pravidlo podle článku 5.4 výzvy má přednost. Žalobkyně přitom trvá na správnosti prvního z uvedených přístupů.

57. Městský soud konstatuje, že obdobnými spory se již ve své činnosti zabýval - jak ostatně zmínila sama žalobkyně - a žalobám proti obdobným rozhodnutím téhož žalovaného nevyhověl. Na rozsudky ze dne 16. května 2024, č. j. 11 A 115/2023 – 56 a ze dne 15. srpna 2024, č. j. 6 A 118/2023 – 56, upozornila sama žalobkyně, ovšem s tím, že jsou nesprávné a na věc nyní projednávanou nejsou aplikovatelné. Kromě toho bylo v obdobné věci rozhodováno i osmým senátem, jmenovitě rozsudkem ze dne 11. 9. 2024, č.j. 8 A 10/2024-37, kde se soud výslovně ztotožnil se závěry vyjádřenými jedenáctým senátem městského soudu v rozsudku ze dne 16. května 2024, č. j. 11 A 115/2023 – 56.
58. Tyto závěry soud pokládá za věcně správné a souladné se zákonem a neshledal důvod se od nich odchýlit ani ve věci nyní rozhodované. Přitom soud zdůrazňuje, že právě s ohledem na to, že spor je právě a jen o výklad a aplikaci práva, nebylo nezbytné, aby se detailně vypořádal s každou z žalobních námitek, jež sumárně mají právě povahu polemiky stran právního hodnocení. Jinak by tomu bylo v případě sporu o skutkové okolnosti, avšak v těch se účastníci nerozcházejí. V aktuální věci tak zcela postačuje, je-li předestřen vlastní výklad a aplikace rozhodných norem, k němuž soud dospěl.
59. Soud tedy setrvává na tom, že z článku 5 bodu 5.4 výzvy vyplývá, že žalovaný používá 5 typů vztahu k žadateli, kdy i naplnění jednoho z nich vede k vyloučení osoby z okruhu oprávněných žadatelů. Stačí tedy, aby osoba na sankčním seznamu EU žadatele (i) vlastnila, (ii) spoluvlastnila, (iii) ovládala, (iv) byla jeho skutečným majitelem, nebo (v) skutečným spolumajitelem. Žalovaný splnění vylučující podmínky v případě žalobkyně shledal v tom, že mezi skutečné spolumajitele žalobkyně patří i pan O. D., který na sankčních seznamech EU figuruje. Přitom odůvodnil, z jakého důvodu se pan O. D. řadí mezi skutečné spolumajitele žalobkyně, a zdůraznil, že pan O. D. není jediným skutečným spolumajitelem žalobkyně.
60. Soud ve shodě se žalovaným považuje za zásadní skutečnost, že pan O. D., který figuruje na sankčních seznamech EU, je vlastníkem společnosti MKAO „Rasperia Trading LTD.“ a prostřednictvím společností STRABAG SE, Bau Holding Beteiligungs GmbH a STRABAG Asphalt s.r.o. je (spolu)vlastníkem společnosti Jihočeská obalovna, s.r.o., tedy žalobkyně. Výše majetkového podílu dle bodu 5.4. výzvy však není podstatná, a je tedy významný jakýkoli podíl (spolu)majitele zahrnutého na sankčním seznamu na žadateli o dotaci, což je v tomto případě z důvodu zápisu pana O. D. na sankčním seznamu EU splněno.
61. Žalobkyně namítala, že pan O. D. není jejím skutečným majitelem podle ustanovení § 4 odst. 1 písm. a) zákona o evidenci skutečných majitelů, neboť zmrazený podíl pana O. D. na žalobkyni ve smyslu tohoto ustanovení nepřekračuje hranici 25 %. Pojmy použité v dotačních podmínkách, které mají definici v právním řádu, je nutné vykládat v souladu s touto definicí. Nicméně pojem „skutečný spolumajitel“, který žalovaný použil při stanovení podmínek v bodu 5.4 výzvy, je pojem, který v právním řádu definován není, a je proto třeba ho vyložit autonomně pro účely výkladu podmínek pro poskytnutí dotace. Soud přitom dospěl k závěru, že pan O. D. je právě skutečným spolumajitelem žalobkyně.
62. Podle ustanovení § 2 písm. c) zákona o evidenci skutečných majitelů je skutečným majitelem každá fyzická osoba, která v konečném důsledku vlastní nebo kontroluje právnickou osobu nebo právní uspořádání. Pojem „skutečný spolumajitel“ je proto nutné

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

vyložit v souladu s touto definicí tak, že jde o každou fyzickou osobu, která v konečném důsledku spoluvlastní nebo spolukontroluje právnickou osobu, a to (s ohledem na výslovné znění závěru sporné dotační podmínky) bez ohledu na její podíl v této osobě. Tuto definici pan O. D. splňuje, protože v konečném důsledku má v žalobkyni majetkový podíl, tudíž je jeho spoluvlastníkem a žalobkyni spolukontroluje.

63. Soud se dále neztotožnil ani s argumentací žalobkyně, která na několika místech žaloby zdůraznila, že zápisem pana O. D. v příloze I Nařízení č. 269/2014 došlo mimo jiné ke zmrazení majetkové účasti společnosti MKAO „Rasperia Trading Ltd.“ na skupině STRABAG, tím i k vyloučení pana O. D. z vlastnické struktury, a na pana O. D. je proto dle žalobkyně nutné hledět jako kdyby nebyl spoluvlastníkem skupiny STRABAG.
64. Shodně se žalovaným má soud za to, že zápisem na sankční seznam nepřestal být pan O. D. vlastníkem předmětného podílu ve společnosti MKAO „Raspenia Trading LTD“, ale jeho podíl je pouze „zmrazen“, což však není stav definitivní, nýbrž přechodný či dočasný, který bude trvat pouze po dobu, kdy bude pan O. D. figurovat na sankčních seznamech. Zmrazením jeho podílu proto nemohlo dojít k žalobkyní tvrzenému vyloučení z vlastnické struktury. To ostatně nevyplývá ani z čl. 1 písm. e) a písm. f) Nařízení Rady č. 269/2014, ze kterého je zřejmé, že „zmrazením“ vztahy k těmto zdrojům a prostředkům nezanikají. Pan O. D. má tedy pouze omezené dispoziční oprávnění, ale nadále je prostřednictvím majetkové účasti ve společnosti MKAO „Raspenia Trading LTD“ i po zmrazení svého podílu jedním ze skutečných spolumajitelů žalobkyně. Výplatou dotace ze strany žalovaného by došlo k ekonomickému prospěchu žalobkyně, z něhož by po upuštění od sankcí těžil také pan D., což není přípustné a zcela by to popíralo smysl přijatých opatření.
65. Dále soud neshledal důvodnou námitku, v níž žalobkyně poukazovala na sdělení Finančního analytického úřadu, který problematiku řeší zcela odlišně než žalovaný. Soud konstatuje, že tento úřad posuzuje postavení žalobkyně a pana O. D. ze zcela jiných hledisek. Pro nyní projednávanou věc je podstatné to, že i Finanční analytický úřad připouští, že pan O. D. je nepřímým vlastníkem koncernu STRABAG SE, avšak dále pak posuzuje jeho podíly v koncernu STRABAG SE, což s ohledem na kritéria stanovená v bodu 5.4 výzvy žalovaného není pro posouzení podmínek pro poskytnutí dotace podstatné, jak již soud výše opakovaně zmínil.
66. I ve věci nyní rozhodované je nutno zdůraznit, že předmětem řízení je poskytnutí dotace na žádost žalobkyně. Na poskytnutí dotace nemá žadatel právní nárok, na což byli všichni žadatelé o dotaci upozorněni v bodu 8. 12 výzvy. Přidělování dotací představuje podle setrvalé judikatury dobrodíní státu, kdy stát (potažmo konkrétní ministerstvo) má poměrně široké možnosti v tom, jak stanoví podmínky čerpání, tedy i jak vymezí okruh oprávněných žadatelů. Má také velký prostor pro správní uvážení. Pokud tedy žalovaný stanovil zpřísnující podmínku, v důsledku které žalobkyně na dotaci nedosáhne, nelze v tom spatřovat nezákonnost napadeného rozhodnutí.
67. V této souvislosti za zcela nepřipadné pak považuje soud argumenty týkající se vlastnictví, podílu či ovládání podle příslušných ustanovení občanského zákoníku a zákona o obchodních korporacích. Soud posuzuje splnění podmínek poskytnutí dotace ve výzvě, nikoliv to, zda je žalobkyně vlastněna či ovládána panem O. D. z pohledu uvedených soukromoprávních předpisů. Stejnou optikou je pak nutno nahlížet i na argumentaci žalobkyně k definici pojmu vlastnění v příslušných výše citovaných evropských

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

nařízeních, neboť ani ta nejsou při posuzování nyní projednávané věci relevantní. Takový výklad by navíc byl zcela zřejmě v rozporu se smyslem a účelem přísněji stanovených dotačních podmínek, neboť by řadě subjektů kontrolovaných sankcionovanými osobami přesto umožnil veřejné prostředky a dotace čerpat. Přesně tomu však chtěl žalovaný zamezit, a právě z toho důvodu doplnil kritérium, že výše majetkového podílu je irelevantní.

68. Soud proto uzavřel své úvahy s tím, že žalovaný v projednávané věci neporušil zákon, jestliže při vyřizování žádosti žalobkyně o dotaci přednostně vyložil a aplikoval článek 5.4 výzvy v souladu s jeho účelem a smyslem, jímž je záměr vyloučit, aby osoby na sankčních seznamech Evropské unie jakkoliv profitovaly na dotacích.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

69. Městský soud v Praze tedy po přezkoumání věci dospěl k závěru, že žaloba nebyla podána důvodně, a proto ji podle ust. § 78 odst. 7 soudního řádu správního zamítl.
70. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn podle ust. § 60 odst. 1 soudního řádu správního, s tím, že žalobkyně neměla ve věci úspěch.
71. Pokud jde o žalovaného, ten sice byl ve věci úspěšný, ale žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti mu nevznikly.
72. Na tom nic nemění ani skutečnost, že žalovaný se v řízení o žalobě nechal zastoupit advokátem, jehož právní služby jsou standardně odměňovány. Ačkoliv podle soudního řádu správního není vyloučeno, aby i žalovaný byl zastoupen advokátem, možnost náhrady nákladů takového zastoupení byla významně korigována Ústavním soudem v jeho nálezu I.ÚS 2929/07 ze dne 9. 10. 2008. Ústavní soud konstatoval, že ústřední orgány státní správy zaměstnávají k výkonu právních agend své odborné pracovníky, kteří jsou schopni zajišťovat ochranu zájmů České republiky před soudy. Proto pokud přesto došlo k zastoupení advokátem, nelze po druhém účastníkovi spravedlivě žádat, aby hradil žalovanému ústřednímu orgánu náklady řízení takto vzniklé, protože tyto náklady nelze považovat za "*náklady potřebné k účelnému uplatňování nebo bránění práva*".
73. K tomu městský soud doplňuje, že ve věci nyní projednávané nadto jde o případ, kdy žalovaný vůbec neměl postavení osoby, jež by v řízení hájila či uplatňovala jakákoliv svá práva. Žalované Ministerstvo průmyslu a obchodu mělo pouze a právě obhájit správnost svého rozhodnutí, jež učinilo jako orgán státní moci v rámci působnosti a pravomoci svěřené mu zákonem. Takové „obhájení“ je imanentní součástí vykonávání veřejné moci žalovaným ministerstvem, při němž je zastoupení advokátem z povahy věci nadbytečné a neúčelné.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 2. října 2024

JUDr. Slavomír Novák v.r.

předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.